MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 32: Kampanie wyborcze, triki, gamechangery

Tematyka

Program poświęcony jest kampaniom wyborczym oraz ciekawostkom z nimi związanymi. Rozmówcy poruszać będą zagadnienia związane z historycznym rozwojem kampanii wyborczych oraz tendencjom współczesnym. Rozważaniu poddadzą kwestie związane z manipulacjami wyborczymi i kulturowymi oraz historycznymi determinantami konkretnych kampanii.

!

Wykorzystaj w przygotowaniu swoich wykładów lub lekcji szkolnych poniższe propozycje oraz program:

- cały odcinek: https://youtu.be/2Xjb5N7TQA4
- zwiastun programu: https://youtu.be/7izhXUin-_c

Zagadnienia wstępne

Proponuje się rozpoczęcie bloku zajęć od swobodnej dyskusji na temat: kto potrzebuje kampanii wyborczych oraz czy potrafilibyśmy się bez nich obejść. Drugie zagadnienie do dyskusji: Czy politycy podczas prowadzenia kampanii mogą i powinni mówić prawdę, czy też okłamywanie wyborców jest usprawiedliwione? Jeżeli tak, to dlaczego?

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 32: Kampanie wyborcze, triki, gamechangery

Część 1/3:

Nic nas już nie zaskoczy

[1]

Program Pierwszy - Fragmenty debaty prezydenckiej (15.11.1995)

Emisja pierwszej części programu: **(0:00–17:08)**

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

1. W jakim zakresie możemy traktować kampanię wyborczą w Polsce 2023 roku jako wyjątkową?
2. Kadr po prawej stronie przedstawia jedną z debat politycznych, które miały miejsce w III RP. Z jakiej to kampanii debata i co można powiedzieć o tym, jak byłaprowadzona? Jaki był rezultat?
3. Z czyjej kampanii organizowanej w latach 90-tych pochodzi klip, którego kadr przedstawiono poniżej i w jakiej stylistyce muzycznej był utrzymany? W jakim celu?
4. Kto prowadził kampanię A. Kwaśniewskiego w 1995 roku?
5. Jaka z punktu widzenia marketingu politycznego była kampania wyborcza w Polsce w 1991 roku?
6. Jakie powinny być hasła wyborcze?
7. Hasło wyborcze „Wybierzmy przyszłość” było hasłem wyborczym którego kandydata?
8. Który z kandydatów obiecał rozdanie obywatelom po 100 mln złotych?

[2]

TOP-ONE - Ole Olek (Official Video 1995)

9. Jakie znaczenie dla prowadzenia kampanii oraz już dla samej kompozycji parlamentów ma próg wyborczy?
10. W jaki sposób wysoki próg wyborczy wpływa na reprezentację polityczną w Turcji?
11. Co oznacza targetowanie wyborcze?

Część 2/3:
Komik kandydatem

Emisja drugiej części programu:
(17:09–35:29)

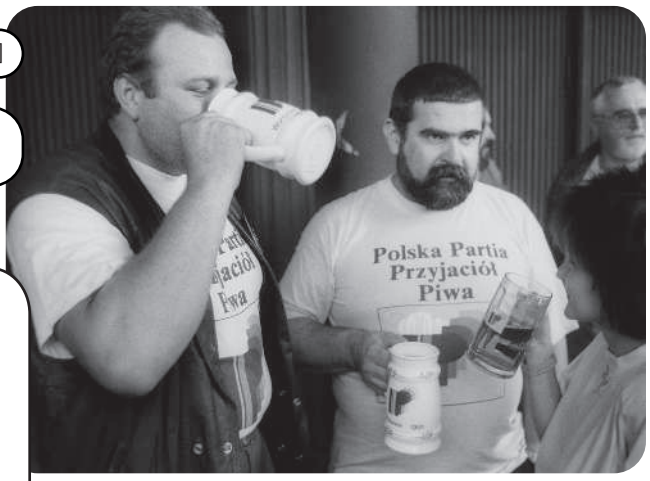
Zagadnienia do dyskusji i pytania:

12. Jakie znaczenie dla polskiej polityki miało pojawienie się internetu jako kanału prowadzenia kampanii? Kiedy to mniej więcej było?
13. Jakie negatywne konsekwencje dla polityki kampanijnej i polityki w ogóle ma możliwość wykorzystywania kanałów internetowych?
14. Na czym polegała afera związana Cambridge Analitica?
15. Czym są i jakie konsekwencje dla życia społecznego mają tzw. bańki informacyjne?
16. Co to są tzw. farmy trolli i jakie jest znaczenie ich funkcjonowania dla dyskursu politycznego?
17. Co o możliwościach mobilizacji internetowej mówi przykład kampanii przeciw ACTA z 2012 roku?
18. Dlaczego w obecnych czasach i sytuacji w Polsce pojawienie się jakiejś afery czy też skandalu podczas wyborów niewiele zmienia w preferencjach wyborczych elektoratów?

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 32: Kampanie wyborcze, triki, gamechangery

19. Liderzy jakiej partii są widoczni na zdjęciu poniżej i jak ta partia wpasowywała się w ówczesną scenę polityczną Polski? Na czym bazowała popularność tej partii?

[3] Polska Partia Przyjaciół Piwa, lider – Janusz Rewiński, 1991

[4] Coluche, 1985

20. Kim był Coluche? Jaka była podstawa jego sukcesu?

21. Zdjęcie przedstawia znanego polskiego performera, związanego ze znanym, zwłaszcza w latach 80-tych, ruchem i formacją. Kto to, z jakim ruchem był związany? Czy swoją rozpoznawalność wykorzystał politycznie?

[5] Waldemar „Major" Fydrych w Łodzi, 2009

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 32: Kampanie wyborcze, triki, gamechangery

22. Kim jest Lord Buckethead i jaka jest geneza postaci?

[6] Lord Buckethead, 2020

[7] Katarzyna Lenart, spot ze striptizem, 2011

23. Jakie jest uzasadnienie dla stosowania podczas kampanii wyborczych dziwnych, szokujących czy też np. emanujących nagością przekazów kampanijnych, spotów?

24. Zamieszczony obok kadr ze spotu wyborczego przedstawia polityka ubiegającego się o wybór w jednej z kampanii prezydenckich. Co to za polityk i w jakiej konwencji utrzymany był ten klip?

25. Dlaczego uważa się, że porażka reprezentacji Anglii w piłce nożnej w 1970 roku mogła przełożyć się na wynik wyborów, które miały miejsce kilka dni później? Jaki może być związek?

[8] Spot Krzyżacy, PPN Leszek Bubel, 2005

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 32: Kampanie wyborcze, triki, gamechangery

Część 3/3:
Trik czy manipulacja?

Emisja trzeciej części programu:
(35:30–50:54)

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

26. Jakie konotacje ma termin „kiełbasa wyborcza”?

27. Jak można oceniać obietnice wyborcze w dzisiejszych czasach? Czy powinniśmy im ufać?

28. Jaki był kontekst tragicznej śmierci amerykańskiego prezydenta James Garfielda i jak to wiązało się z jego obietnicami wyborczymi?

29. Jaki był kontekst wyborów w Polsce w 1947 roku i co z tajnością oraz wynikami wyborów? Jakich mechanizmów używano w PRL organizując wybory, aby osiągać określone wyniki?

30. Co można powiedzieć o ograniczaniu wydatków na kampanie wyborcze? Czy takie ograniczenia są słuszne? Czy mogą być one skutecznie wprowadzane?

[9] Satyra rysunkowa dotycząca „kiełbasy wyborczej” (pork barrel) z New York World, 1917

[10] Zabójstwo Jamesa Garfielda, 1881

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 32: Kampanie wyborcze, triki, gamechangery

31. Na czym polega Gerrymandering? Skąd się wzięła nazwa tego procederu?

32. Jak sposób liczenia głosów, np. według metody D'Hondta lub metody Sainte-Laguë może przekładać się na rezultaty wyborów, a zwłaszcza podział mandatów?

33. Jakie może być znaczenie nazwiska kandydata? W jaki sposób może wpłynąć na jego wynik wyborczy?

34. Na zdjęciu polityk Polskiej Partii Socjalistycznej przemawiający na wiecu wyborczym w 1930 roku. Polityk ten, z wieloma innymi, został aresztowany niedługo później i osadzony w więzieniu w Brześciu. Kto to i jaki był jego dalszy los? Jak nazywa się wybory, które miały miejsce w 1930 roku i dlaczego akurat tak? Czy fakt, że niektórzy politycy zostali poddani represjom podczas kampanii wyborczej miał wpływ na poparcie dla nich? Jeżeli tak to jakie? Jak bycie ofiarą może przekładać się na kapitał wyborczy?

[11] Gerry-Mander – satyra na podział okręgów wyborczych w Massachusetts, 1812

[12] Norbert Barlicki przemawia w czasie wiecu, 1930

Podsumowanie

1. Słownik postaci i terminów:

Jacques Séguéla – francuski specjalista z zakresu marketingu politycznego, który zdobył uznanie prowadząc do zwycięstwa François Mitteranda. W polskiej polityce doradzał w 1989 r. „Solidarności", w 1995 prowadził kampanię Aleksandra Kwaśniewskiego.

Próg wyborczy – Procent głosów, jaki należy uzyskać aby brać udział w podziale mandatów. W Polsce obecnie próg w wyborach do Sejmu wynosi odpowiednio 5% dla partii politycznej i 8% dla koalicji partii.

Targetowanie – Ukierunkowanie przekazów kampanijnych na określoną, specyficzną grupę odbiorców (potencjalnych wyborców). Przekazy targetowane są różnicowane w zależności od specyfiki konkretnej grupy, tak aby najskuteczniej odpowiedzieć na jej potrzeby i pragnienia.

Cambridge Analitica – brytyjska firma konsultingowa zajmująca się między innymi dostarczaniem danych o potencjalnych wyborcach z użyciem tzw. profilowania, czyli gromadzenia cech specyficznych odzwierciedlających ich preferencje w różnych obszarach. Dane takie dostarczane sztabom wyborczym umożliwiały bardziej skuteczne mikrotargetowanie, czy targetowanie już nie na poziomie grup społecznych, ale jednostek. O Cambridge Analitica stało się głośno, gdy w 2018 roku światło dzienne ujrzały informacje dotyczące tego, że firma pozyskiwała dane do budowania swych baz nielegalnie z Facebooka. W związku ze skandalem Cambridge Analitica zakończyła działalność.

Polska Partia Przyjaciół Piwa – założona przez Janusza Rewińskiego partia polityczna funkcjonująca w Polsce w latach 1990–1993. W wyborach parlamentarnych 1991 roku partia uzyskała poparcie 3,27%, co przełożyło się na możliwość wprowadzenia do Sejmu 16 posłów. Wkrótce potem nastąpił rozpad partii i w następnych wyborach PPPP uzyskała jedynie 0,1% głosów.

Coluche – właściwie Michel Gérard Joseph Colucci, francuski aktor i komik odnoszący znaczące sukcesy w latach 70-tych XX wieku. W 1981 zgłosił chęć kandydowania w wyborach prezydenckich, tłumacząc, że motywuje go nie chęć zastania prezydentem, co skompromitowanie establiszmentu i poczynienie zamieszania na scenie politycznej. Popularność komika oraz zniechęcenie części elektoratu do zastanej sceny politycznej spowodowało, że podczas kampanii poparcie dla Colucha sięgało nawet 16%. Kampania jego popierana była przez paryskie satyryczne wydawnictwo Charlie Hebdo. Miesiąc przed wyborami Coluche wycofał swoją kandydaturę, do czego najprawdopodobniej przyczyniła się presja ze strony establiszmentu politycznego oraz zabójstwo jego managera René Gorlina.

Waldemar Fydrych – polski artysta, happener, który popularność zyskał dzięki przewodzeniu w latach 80-tych antysystemowej happenerskiej grupie „Pomarańczowa Alternatywa". W rzeczywistości po 1989 roku kilkukrotnie kandydował w wyborach różnego szczebla, nie osiągając żadnych sukcesów politycznych.

Lord Buckethead – satyryczna postać inspirowana postacią Lorda Vadera z Gwiezdnych Wojen, odgrywana przez różnych aktorów i biorąca kilkukrotnie udział w wyborach w Wielkiej Brytanii.

Gerrymandering – proceder manipulowania granicami okręgów wyborczych, w celu osiągnięcia jak najlepszego (z punktu widzenia ustalającego granice) rezultatu wyborczego. Nazwa pochodzi od nazwiska Elbridga Gerrego, wiceprezydenta USA w latach 1813–1814, który wcześniej, jako gubernator stanu Massachusetts, zatwierdził przedziwny (przypominający salamandrę) kształt okręgu wyborczego, co, ze względu na specyficzne rozłożenie preferencji wyborczych, sprzyjało partii, z którą był związany.

Wybory brzeskie – popularna nazwa wyborów, które odbyły się w Polsce w 1930 roku. Nazwa związana jest z faktem, że w trakcie kampanii wyborczej przywódcy głównej siły opozycyjnej – Centrolewu, zostali aresztowani przez siły rządowe i osadzeni na czas do po wyborach w twierdzy w Brześciu. Wielu z nich, w procesie brzeskim, skazano na kilkuletnie wyroki pozbawienia wolności.

2. Cele dydaktyczne:

- Ukazanie jaką rolę w rywalizacji politycznej odgrywa polityka wizerunkowa (odniesienie do PRK P6S_WG)
- Zwrócenie uwagi na elementy i czynniki, które mogą mieć wpływ na sukces wyborczy (odniesienie do PRK P6S_WG)

3. Sugerowana literatura uzupełniająca::

T. Olczyk, *Politrozrywka i popperswazja*, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, 2009

W. Cwalina, A. Falkowski, *Marketing Polityczny. Perspektywa Psychologiczna,* GWP 2006

K. Oświecimski, M. Lakomy, *E-kampanie prezydenckie w USA i w Polsce*, Wydawnictwo WAM 2017

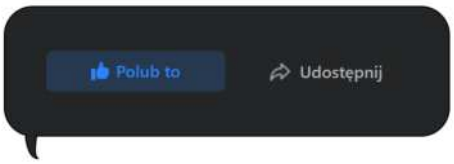
Współczesne kampanie wyborcze w Polsce i na świecie, red. P. Jakubowski, E. Kancik, Wydawnictwo UMCS 2013

J. Lees-Marsment, *Political Marketing: Principles and Applications*, Routledge 2019

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 32: Kampanie wyborcze, triki, gamechangery

Korzystając z materiałów, nie zapomnij o subskrypcji kanału „**Historia dzieje się!**” na Youtube:
https://www.youtube.com/@historiadziejesie2380
(obok przycisku „subskrybuj” naciśnij też dzwoneczek, by dostawać informacje o nowych odcinkach)

Prosimy – zalajkuj profil Facebookowy „**Historia dzieje się!**” i daj znać innym, jeśli program Ci się podobał (udostępnij):
https://www.facebook.com/Historiadziejesie

Materiały dydaktyczne opracował: dr Konrad Oświecimski
Opracowanie graficzne: Joanna Zawadzka

Publikacja sfinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” nr projektu NdS/537149/2021/2022, kwota finansowania 873 080 zł (całkowita wartość projektu).

zespół kierujący projektu:
dr Paweł Nowakowski
dr Łukasz Burkiewicz
dr Konrad Oświecimski
mgr Tomasz Konturek

Fundacja Ignatianum

Wykorzystane materiały ilustracyjne:

[1] Program Pierwszy - Fragmenty debaty prezydenckiej (15.11.1995), aut. TVP, źródło: yt/Maximum Nostalgii, https://youtu.be/ZlILaKeJTy4 (prawo cytatu) ..... str. 2

[2] TOP-ONE - Ole Olek (Official Video 1995), aut. Top One, yt/TOP-ONE OFFICIAL, https://youtu.be/UoR5ApJQU7s, (prawo cytatu) ..... str. 2

[3] Polska Partia Przyjaciół Piwa, lider – Janusz Rewiński, 1991, https://pl.wikipedia.org/wiki/Polska_Partia_Przyjaci%C3%B3%C5%82_Piwa#/media/Plik:Polska_Partia_Przyjaci%C3%B3%C5%82_Piwa_(1991).jpg ..... str. 4

[4] Coluche, 1985, https://pl.wikipedia.org/wiki/Coluche#/media/Plik:Coluche-Italie-1985.png ..... str. 4

[5] Waldemar „Major" Fydrych w Łodzi, 2009, aut. HuBar, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Waldemar_Fydrych.JPG, (lic. CC Attribution 3.0 Unported) ..... str. 4

[6] Lord Buckethead, 2020, aut. FreeConcordRaw, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lord_Buckethead_2020.png, (lic. CC Attribution 3.0 Unported) ..... str. 5

[7] Katarzyna Lenart, spot ze striptizem, 2011, źródło: yt/Grzegorz Chmal, https://www.youtube.com/watch?v=zy0RP86tzVU (prawo cytatu) ..... str. 5

[8] Spot Krzyżacy, PPN Leszek Bubel, 2005, źródło: yt/spotywyborcze, https://www.youtube.com/watch?v=ySZKFHxMA8o (prawo cytatu) ..... str. 5

[9] Satyra rysunkowa dotycząca „kiełbasy wyborczej" (pork barrel) z New York World, 1917, https://en.wikipedia.org/wiki/Pork_barrel#/media/File:Pork_barrel_cartoon.jpg ..... str. 6

[10] Zabójstwo Jamesa Garfielda, 1881, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Assassination_of_James_Garfield#/media/File:Garfield_assassination_engraving.jpg ..... str. 6

[11] Gerry-Mander – satyra na podział okręgów wyborczych w Massachusetts, 1812, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Gerry-Mander.png ..... str. 7

[12] Norbert Barlicki przemawia w czasie wiecu, 1930, https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/jednostka/-/jednostka/5976620/obiekty/248429#opis_obiektu ..... str. 7